

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 367
25. listopadu 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Přímo řízené programy v novém
finančním rámci EU

Podzimní balíček v evropském
semestru

Výsledky Rady pro zemědělství a
rybolov

Výsledky zasedání Rady pro
vzdělávání, mládež, kulturu a
sport

Výsledky Rady pro zahraniční
věci (obchod)

Výsledky Rady pro obecné zále-
žitosti

Hlasování o důvěře Evropské
komisi

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

ani v posledním listopadovém týdnu nebude o důležité a zajímavé události v oblasti evropských záležitostí nouze. Jednou z nich je plenární zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku, především pak střední hlasování o nové Komisi jako celku. Tomu včera předcházelo schválení seznamu kandidátů na komisaře ze strany Rady. Ve středu dopoledne tedy poslance čeká nejprve debata se zvolenou předsedkyní Komise Ursulou von der Leyenovou, během které představí svůj tým a priority, a následně hlasování. Pokud bude nová Komise prostou většinou poslanců schválena, může od 1. prosince oficiálně zahájit své funkční období, a to i přesto, že Velká Británie svého zástupce stále nenominovala.

Kromě hlasování o Komisi mají poslanci na programu klima a životní prostředí u příležitosti blížící se klimatické konference COP25 v Madridu, rozpočet na rok 2020, na kterém se minulý týden zástupci Evropského parlamentu dohodli s ministry, nebo udělení filmové ceny LUX.

V Bruselu tento týden zasedá Rada ve dvou formacích. Včera se uskutečnilo zasedání ministrů zahraničí k problematice rozvoje. Na programu měli budoucí finanční architekturu pro udržitelný rozvoj a sousedství a lepší spolupráci EU a členských států v zájmu podpory rozvoje zemí v procesu transformace. Ve čtvrtek a v pátek se koná zasedání Rady pro konkurenceschopnost. Věnovat se bude mimo jiné

směrnici o zástupných žalobách na ochranu spotřebitele, způsobům, jak podpořit udržitelnou kosmickou ekonomiku, nebo budoucímu programu Euratom pro výzkum.

V Praze nás ve čtvrtek čeká jednání státních tajemníků pro evropské záležitosti zemí V4 a Francie, u příležitosti dvoudenní návštěvy francouzské státní tajemnice Amélie de Montchalinovou. Společně se chystáme diskutovat o víceletém finančním rámci na období 2021 – 2027, klimatické politice a také aktuálním stavu a možných změnách v oblasti rozšíření a procesu stabilizace a přidružení. Během bilaterálního jednání se budeme věnovat také otázce vnitřního trhu a průmyslové politiky, posílení dodržování zásad právního státu, budoucímu předsednictví Francie a ČR v Radě EU nebo migraci a azylu.

V pátek pak máme na programu zasedání pracovní skupiny k brexitu za přítomnosti Michela Barniera, vedoucího nově ustavené Task Force Komise ke Spojenému království. Ten bude v Praze rovněž na dvoudenní pracovní návštěvě, během níž bude ve čtvrtek jednat také s premiérem Andrejem Babišem.

Zítřka se těším na další ze série debat pořádaných k výročí 15 let v EU, která se tentokrát bude konat v Brně. Minulý týden jsem s občany diskutovala v Plzni a velmi jsem ocenila jejich zájem a množství otázek k nejrůznějším evropským tématům, od dvojí kvality po brexit nebo evropské fondy. Dnes proběhne diskuse i v Jihlavě.

Přímo řízené programy v novém finančním rámci EU

V pátek 22. listopadu 2019 se v Lichtenštejském paláci uskutečnil kulatý stůl na téma Přímo řízené programy a další nástroje v novém víceletém finančním rámci jako příležitost pro české zájmy. Diskuze se zúčastnili reprezentanti obou komor parlamentu, státní správy, hospodářské, akademické a sociální sféry, společně se zástupci odborových svazů a evropských institucí. Odborným garantem byl Institut pro evropskou politiku EUROPEUM.

Debate o nastavení pravidel víceletého finančního rámce pro období 2021–2027 probíhá již osmnáct měsíců. Již nyní je však jasné, že jednání budou

dále pokračovat i v roce 2020. I nadále panují **rozdíly** zejména v otázce způsobu **financování aktivit**. Čistí plátcí podporují snížení alokace na kohezní a společnou zemědělskou politiku (SZP) ve prospěch zvýšení alokace na nové priority včetně komunitárních programů a nových finančních nástrojů, zatímco země střední, východní a jižní Evropy prosazují zachování dostatečné výše prostředků na kohezi a SZP.

Debate u kulatého stolu se zaměřila na **tři otázky**: (1) Jaké přímo řízené programy a další nástroje jsou z hlediska českých zájmů klíčové?

/Pokračování na s. 2/

(2) Jakým způsobem by měla Česká republika postupovat pro zajištění efektivního využívání přímo řízených programů a dalších finančních nástrojů? (3) Jakým způsobem by mělo být zajištěno sdílení příkladů dobré praxe za účelem efektivního čerpání alokace z přímo řízených programů?

Jednání zahájila státní tajemnice pro evropské záležitosti **Milena Hrdinková**. Zdůraznila období po roce 2027, kdy by se Česká republika mohla přesunout z pozice čistého příjemce na čistého plátce. Z toho důvodu je dle M. Hrdinkové nezbytné, aby se Česká republika zlepšila v čerpání finančních prostředků z přímo řízených programů už v následujícím finančním rámci.

Jako druhá vystoupila **Zuzana Kasáková** za Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, která shrnula podkladový materiál a představila hlavní body diskuze. První stanovisko prezentoval **Michal Částek** z Ministerstva financí ČR, který vyzdvihl otázku úlohy státního sektoru v přímo řízených programech. Dle M. Částka je nasnadě otázka, zda by měl státní sektor sehrávat aktivnější roli v celém procesu předcházející úspěšné čerpání z přímo řízených programů, nebo poskytovat žadatelům pouze nejpotřebnější informa-

ce. Druhé stanovisko za Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR představil **Bohumil Šmucr**. Ten vymezil několik přímo řízených programů jako klíčových z hlediska českých zájmů - Program pro jednotný trh, Program InvestEU, Digitální Evropa, Horizont Evropa a Nástroj pro propojení Evropy. Předposlední stanovisko prezentovala **Daniela Grabmüllerová** z Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Uvedla významné překážky, které brání českým žadatelům se do přímo řízených programů zapojit, jako je například vyšší konkurence na evropské úrovni nebo složitý přístup k informacím. Poslední stanovisko prezentoval **Petr Procházka** z České bankovní asociace. Banky dle něj současný trend posilování návratných forem financování vítají.

Účastníci kulatého stolu se shodli na velkém **modernizačním potenciálu přímo řízených programů pro ČR**, dále akcentovali **nutnost koordinace těchto programů na národní úrovni**, debatována byla například i otázka překážek, které brání českým žadatelům úspěšně čerpat prostředky z těchto programů.

/J. Sochor/

Podzimní balíček k evropskému

Komise 20. listopadu 2019 zveřejnila svá stanoviska k rozpočtovým plánům členských států eurozóny na rok 2020 a přijala čtvrtou zprávu o posíleném dohledu nad Řeckem.

Dobrou zprávou je, že poprvé od roku 2002 **není** vůči žádnému členskému státu **uplatňován postup při nadměrném schodku**. Zadlužení zemí eurozóny v poměru k HDP by se mělo v roce 2020 snížit o procentní bod na 85 %.

Komise oceňuje členské státy, jako jsou Nizozemsko a Německo, které již delší dobu hospodaří s rozpočtovým přebytkem a chtějí vynaložit více zdrojů na veřejné investice. V rámci Paktu stability a růstu Komise podnikla **kroky proti**

Maďarsku a Rumunsku, jelikož obě země nijak nereagovaly na doporučení Rady z června 2019.

Další dokumenty, které obvykle byly součástí podzimního balíčku evropského semestru, Komise předloží později. Zejména se jedná o roční analýzu růstu (AGS) na rok 2020, doporučení pro hospodářskou politiku eurozóny, zprávu mechanismu varování (AMR) a návrh společné zprávy o zaměstnanosti (JER). Čeká se na nástup nového kolegia komisařů, které představí svoji hospodářskou politiku prostřednictvím AGS a souvisejících dokumentů - podobně jako kolegium vedené J. C. Junckerem před pěti lety. /A. Mundil/

Výsledky Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Ministři zemědělství na řádném zasedání Rady pro zemědělství a rybníkářství v Bruselu 18. listopadu diskutovali o aspektech společné zemědělské politiky (SZP) po roce 2020 souvisejících s životním prostředím a klimatem. Delegaci ČR na jednání vedl náměstek Jiří Šír.

Vyšší úroveň klimaticko-environmentálních ambicí SZP pro období 2021 – 2027 podporuje většina členských států EU. Stále ale přetrvává nutnost alokovat dostatečné finanční prostředky pro aktivity spojené s tímto cílem a zároveň zajistit flexibilitu pro jednotlivé členské státy, aby se mohly samy rozhodnout, jak jejich zemědělci stanovených cílů dosáhnou.

Na výměnu názorů k tématu propojenosti evropského zemědělství s životním prostředím a klimatem navazovala rozprava o **přechodném období**, ke kterému se bude muset EU uchýlit za účelem překlenutí období mezi končící a novou SZP. Nová SZP měla být původně spuštěna 1. ledna 2021, k čemuž nedojde. Ministři stejně jako zástupci Komise vyjádřili politování nad zpožděním procesu zveřejnění, vyjednávání a přijímání nových pravidel spojených se SZP. V příštích měsících se povedou nesnadné diskuze primárně o délce přechodného období pro SZP po roce 2020. Shoda ale panuje na tom, že přechodné

období má poskytnout jistotu a kontinuitu při poskytování podpory evropským zemědělcům.

Komise na jednání představila obsah vyjednané **dohody EU-Čína o zeměpisných označeních**, kterou se podařilo dojednat po dlouhých letech jednání. Nalezení shody mezi EU a Čínou bylo oceněnou řadou delegací. V Číně budou chráněny bezmála tři stovky evropských potravin proti napodobením a neoprávněnému užívání názvů nebo značek. V rámci dohody figuruje vedle španělských vín a francouzský sýrů i českobudějovické pivo nebo žatecký chmel.

V úplném závěru zasedání se ministři rozloučili s komisařem Philem Hoganem, který měl v uplynulých pěti letech v Komisi na starosti zemědělství a rozvoj venkova. Jeho působení v Komisi ale nekončí. Pokud Evropský parlament ve středu 27. listopadu zvolí nového komisaře, stane se P. Hogan komisařem pro obchod. Zástupci EU-28 v této spojitosti vyslovili přání, aby P. Hogan neopomíjel sektor zemědělství ve svém novém angažmá a i nadále dělal vše pro podporu evropských zemědělců.

/K. Talášová/

Ve dnech 21. a 22. listopadu 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu, a sport ve formaci pro mládež, kulturu a audiovizí a sport. Delegaci ČR vedli náměstkyně ministra kultury Petra Smolíková v části kultura a audiovizí a náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy Václav Velčovský v části mládež a sport.

V první den jednání jednala dopoledne Rada ve formaci pro kulturu a audiovizí. Nejprve bylo jednomyslně schváleno usnesení Rady o **kulturní dimenzi udržitelného rozvoje**. Následovala politická diskuse na téma „**Silné stránky, inovační potenciál a globální konkurenceschopnost kulturních, kreativních a audiovizuálních průmyslů**“. Dopolední jednání uzavřely body Různé. Nejzajímavějším bodem byla informace Francie o **problémech souvisejících s implementací směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu**, konkrétně článku 15 jmenované směrnice. V návaznosti na implementaci zmíněného článku ve Francii omezil Google rozsah přebíraného obsahu pouze na titulky, namísto náhledu, přičemž náhled se bude zobrazovat pouze v případě, že Google obdrží povolení jej bezplatně zobrazovat. Francie toto jednání Googlu považuje za nekompatibilní se soutěžním právem EU a navrhuje jednat společně v rámci Rady. Na vážnost této problematiky a potřebu zaujmout koordinovaný postoj upozornily v návazné diskusi další členské státy, včetně České republiky. Polsko se naopak vyjádřilo ve smyslu, že došlo k naplnění jeho obav z implementace směrnice, proti jejímuž schválení hlasovalo.

Odpolední část Rady, ve formaci pro sport, začala přijetím závěrů o **boji proti korupci ve sportu** a závěry o **ochraně dětí při sportu**. Poté Rada pokračo-

vala politickou diskusí na téma „**Podpora řádné správy ve sportu**“. Delegace v rámci svých vystoupení vyzdvihly význam řádné správy ve sportu k posílení důvěry občanů ve sport a na provázanost s veřejným financováním sportu. Je třeba aktualizovat a prosazovat etické kodexy a vhodně nastavit regulatorní rámec. EU by měla být především fórem pro výměnu osvědčených postupů. Měla by také hrát klíčovou úlohu v rámci spolupráce s mezinárodními organizacemi, s mezinárodními sportovními federacemi a se sportovním hnutím při prosazování zásad řádné správy.

Druhý den začalo jednání Rady, ve formaci pro mládež, jednomyslným přijetím závěrů k **digitální práci s mládeží** a závěrů o **vzdělávání a odborné přípravě pracovníků s mládeží**. Následovala politická diskuse na téma „**Vize pro práci s mládeží – změna klimatu, mladí lidé a práce s mládeží**“. V diskusi panovala shoda, že toto téma je pro mládež nejvyšší prioritou mezi evropskými politikami. Ministři zmínili potřebu úzce spolupracovat s mládeží, naslouchat jejím obavám, myšlenkám a názorům a zapojit mladé lidi do procesu politického rozhodování v oblasti klimatu a to na všech úrovních. Důležité je také mládež věrohodně informovat o daných problémech a podpořit jak formální, tak neformální vzdělání o otázkách změny klimatu. Angažovaná, občansky aktivní a kriticky uvažující mládež je dle ministrů základem pro boj s klimatickými změnami. Delegace také ocenily důležitost programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity a také sdílely příklady osvědčené praxe ze svých zemí.

/J. Matera/

Výsledky Rady pro zahraniční věci (obchod) > Rada

Diskuzi ministrů dominovala témata modernizace Světové obchodní organizace a obchodních vztahů EU a USA. Projednána byla i zpráva o implementaci dohod o volném obchodu a výsledky Eurobarometru v oblasti podpory mezinárodního obchodu mezi občany EU. Nizozemská delegace představila non-paper zaměřený na posílení iniciativy EU v oblasti odpovědného podnikatelského chování. Strategický přístup EU k Číně pak rezonoval neformální debatou ministrů během pracovního oběda. Delegaci ČR vedl ministr Karel Havlíček.

V rámci **Světové obchodní organizace** probíhá již více než rok snaha o systémovou reformu, odrážející jednak potřebu přizpůsobit globální obchodní pravidla okolnostem 21. století, ale také nutnost řešení neshod plynoucích ze samotného nastavení této organizace počátkem 90. let. Jejich nejviditelnějším projevem je blokáda doplnění členů Odvolacího orgánu ze strany USA. Ministři v obecné rovině podpořili **aktivní přístup EU ve všech oblastech modernizačního procesu**. V případě Odvolacího orgánu zdůraznili, že EU musí i nadále usilovat o obnovení plné funkčnosti tohoto tělesa, a to skrze vyjednávání na bilaterální i multilaterální rovině. Apelovali na dosažení hmatatelných výsledků 12. ministerské konference Světové obchodní organizace, která proběhne v červnu 2020 v kazachstánském Nur-Sultanu, zároveň však někteří z nich upozornili na fakt, že očekávání by měla být v tomto ohledu realistická.

Debatu k **obchodním vztahům EU a USA** zahrnovala řadu problematičtějších oblastí vzájemné obchodní relace. V

kontextu cel uvalených v rámci kauzy Airbus/Boeing apeloval především jižní křídlo EU na poskytnutí kompenzací agropotravinářskému průmyslu, který je kolaterální obětí jinak průmyslového sporu. Jednání o dohodě o eliminaci průmyslových tarifů nijak nepokročila, neboť se rozcházejí představy obou stran o obsahovém rámci případné dohody. Nanejvýš aktuální zůstává také problematika možného uvalení dodatečných cel na automobily a jejich součásti. Končící komisařka Cecilia Malmströmová v návaznosti na dotaz ohledně právního výkladu daného stavu sdělila, že situace je nadále nepředvídatelná. Navýšení cel je nicméně nyní nepravděpodobné. Více pozitivně pak byla hodnocena spolupráce EU a USA v oblasti regulatiky (dosažení dohody o posuzování shody) a nadějně vyhlídky v případě jednání o pravidlech pro průmyslové subvence, kde EU úzce spolupracuje s USA a Japonskem.

Poděkování členských států pak směřovalo zejména k **3. zprávě o implementaci dohod o volném obchodu** za rok 2018. Ministři tuto zprávu považují za cenný zdroj informací, ale také za vodítko pro možné zlepšení implementace. Shoda panovala na tom, že provádění dohod o volném obchodu je společným úkolem EU a členských států, a v neposlední řadě také byznysu. Rada proto pověřila Výbor pro obchodní politiku a členské státy, aby zajistily náležitě provádění hlavních zjištěných zprávy v oblasti zlepšení implementace. K tomuto úkolu by měla přispět také nově navrhovaná funkce Chief Trade Enforcement Officer, kterou řada ministrů podpořila. /E. Drnovská/

Výsledky Rady pro obecné záležitosti > Rada

Dne 19. listopadu 2019 proběhlo zasedání Rady pro obecné záležitosti. Na programu jednání byl **víceletý finanční rámec 2021-2027, příprava prosincové Evropské rady, posilování dodržování zásad právního státu v Unii, legislativní plánování a institucionální spolupráce a rozšíření a proces stabilizace a přidružení. Delegaci ČR vedla státní tajemnice pro evropské záležitosti Milena Hrdinková.**

Prvním tématem jednání byl **víceletý finanční rámec** pro období 2021-2027. Finské předsednictví krátce informovalo a aktuálním dění ve vyjednávání a informovalo, že do konce měsíce chce předložit revidovaný negobox s čísly.

Následovala **příprava prosincové Evropské rady** v podobě diskuze o komentovaném návrhu pořadu jednání a jeho dvou hlavních tématech - klimatu a víceletém finančním rámci. V otázce klimatu některé členské státy zdůraznily nutnost ambiciózního přístupu k dlouhodobé strategii EU k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050, zatímco jiné

zdůraznily zejména nutnost spravedlivého a vyváženého přechodu, včetně adekvátních nástrojů, které tento přechod umožní. ČR, podpořena dalšími vystupujícími, odkázala na deklaraci ze summitu Přátel koheze v Praze, která by měla být zohledněna při přípravě revidovaného negoboxu.

Dalším bodem na pořadu jednání byl **blok k právnímu státu**. Nejprve proběhla krátká diskuse s ředitelem Agentury EU pro základní práva, následně proběhla výměna k návrhu závěrů o hodnocení dialogu o právním státu. Polsko a Maďarsko nemohly navrhnout text závěrů podpořit z důvodu nesouhlasu s propojením dialogu Rady s budoucím mechanismem Komise, nakonec proto byly přijaty pouze závěry předsednictví. Rada se vrátila rovněž k **otázce rozšíření a procesu stabilizace a přidružení** v souvislosti s Albánií a Severní Makedonií. Skupina členských států podporujících rozšíření (včetně ČR) vyzvala k brzkému rozhodnutí o zahájení přístupových jednání s oběma zeměmi. /K. Šustrová/

Hlasování o důvěře Komisi > Evropský parlament

Evropský parlament bude ve středu 27. listopadu hlasovat o vyslovení důvěry novému kolegiu komisařů (bez kandidáta Spojeného království) pod vedením Ursuly von der Leyenové. Hlasování bude předcházet rozprava o programu navržené Komise.

Konference předsedů (tj. předseda EP David Sassoli a předsedové jednotlivých frakcí) ve čtvrtek 21. listopadu formálně **ukončila proces slyšení kandidátů** na komisaře. Veřejná slyšení kandidátů na komisaře probíhala před příslušnými výbory EP od 30. září do 8. října. V termínu 14. listopadu pak před poslance EP předstoupili tři náhradníci za předcházející neúspěšné nominanty Francie, Maďarska a Rumunska. **Všichni navržení kandidáti nakonec získali podporu** příslušných výborů EP.

Evropský parlament bude nyní s ohledem na čl. 125 Jednacího řádu EP **hlasovat o navrženém sboru komisařů jako celku** ve jmenovitém hlasování většinou odevzdaných hlasů. Volba proběhne **ve středu 27. listopadu** ve 12:00 hod. Ursula von der Leyenová předstoupí před poslance již ráno, aby představila svůj tým kandidátů na komisaře a diskutovala s poslanci EP

o programu svého kolegia na období 2019 - 2024. Pokud poslanci vysloví kolegiu komisařů důvěru, ujme se nová Komise funkce 1. prosince 2019.

Důležitým aspektem blížící se volby je **(ne)zastoupení Spojeného království** v novém kolegiu. Spojené království zůstává až do svého vystoupení členským státem EU s veškerými právy a povinnostmi, včetně povinnosti navrhnout kandidáta na člena Komise. Jmenování kandidáta na komisaře ze strany Spojeného království bylo také jednou z podmínek pro další odložení brexitu na 31. ledna 2020.

Britský premiér Boris Johnson odmítá komisaře nominovat před prosincovými volbami do Dolní sněmovny z důvodu oficiální britské zásady nepředkládat v předvolebním období kandidáty na vysoké posty v evropských institucích. Podle schváleného rozhodnutí Rady EU je **možné schválit kolegium komisařů i přes absenci člena ze Spojeného království**. Vnitropolitická situace v Spojeném království a rozhodnutí nejmenovat svého kandidáta nemají být překážkou nástupu nového kolegia Komise. /J. Linková

Program evropských institucí, 26. listopadu až 3. prosince > Informace

Rada pro konkurenceschopnost, 28.- 29. listopadu

Návrh směrnice o reprezentativních žalobách na ochranu zájmů spotřebitelů a návrh revize účetní směrnice zavádějící povinné zveřejňování některých daňových informací nadnárodními podniky.

Rada pro spravedlnost a vnitřní věci, 2. - 3. prosince

Politická debata k budoucnosti evropské azylové a migrační politiky a k budoucnosti evropské vnitřní bezpečnosti. Z bezpečnostní problematiky bude na programu informace Protiteroristické skupiny o budoucí spolupráci v této oblasti.

Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku, 2. - 3. prosince

Finské předsednictví bude usilovat o přijetí obecného přístupu k návrhu nařízení o právech cestujících v železniční dopravě i u návrhu nařízení ke zjednodušenému opatření na zlepšení realizace transevropských dopravních sítí.

Plenární zasedání Evropského parlamentu, 25. - 29. listopadu

V tomto týdnu se uskuteční plenární zasedání EP ve Štrasburku. Nejdůležitějším bodem bude **představení sboru komisařů** nově zvolenou předsedkyní Komise Ursulou von der Leyenovou a následná volba Komise ve středu 27.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 367 týden od 18. do 24. listopadu 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci
Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz